

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápalya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápalya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 155. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — —	24 kor.
Félévre	— — — —	12 .
Negyedévre	— — — —	6 .
Egy hónapra	— — — —	2 .
— Egyes szám ára 8 fill.		—

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerda, július 9.

Katonai szolgálatra való nevelés.

Nagybecskerek, július 9.

Az a cikksorozat, melyet a Pester Corr. nyomán a napokban „Hadsereg és nép” cím alatt közöltünk, nemcsak katonai körökben, hanem a nagy közönségben is élénk figyelmet keltett és sok eszmét gerjesztett. Különösen tanfériak tárgyalják behatóan a kérdést és ma módunkban van Oldal János székesfővárosi polgári iskolai igazgatónak, aki mellesleg említve városunk szülőltje, e tárgyra vonatkozó következő érdekes fejtegetéseit közölni:

A trón szilárdságának és a nemzet fennmaradásának a testében egészséges, szívében jó és elméjében fejlett polgár a legerősebb biztosítéka. A polgárt nevelni kell. E nevelés azonban ezidő szerint nagyon fogyatékos. Ifjúságunk zöme — csak a fiukról beszélünk — élete tizenötödik évétől a huszonegyedikig, a mikor az ifjú katonának megy, a társadalom részéről teljesen magára van hagyatva, elnyomordik testben és lélekben, létezéséről az állam csak akkor vesz tudomást, ha a szerencsétlen a büntető törvénnyel jut összeütközésbe. A bajt — külföldön is — jól ismerik, de alaposan gyógyítani nem képesek, ha csak a külföldön divó, különféle nevetek viselő katonádsi játékokat s a nálunk a közoktatásügyi miniszter tervezte ifjúsági egyesületeket a bajt gyökerében gyógyító orvosságnak nem akarjuk tekinteni.

A népet testben és lélekben regenerálni kell. Ezt csak katonás neveléssel lehet elérni. E végből először is meg kell változtatni a népoktatásról és a népfelkészítéséről szóló törvényt.

A népoktatási törvényt ilyen értelemben kellene megváltoztatni:

1. Tanítóképző intézetbe csak olyan ifjak vehetők fel, a kiket testük szervezete a katonáskodásra alkalmassá tesz. 2. A tanítójelöltek a képezdei tanulmányok befejezése után közvetlenül nem tesznek képesítő vizsgálatot, hanem mint államköltséges egyéves önkéntesek egy évet Buda-

pesten töltenek. (Most csak Magyarországról beszélünk. A dolog Ausztriában is könnyen megvalósítható.) Ez idő alatt kettős felügyelet alatt állnak: mint katonák népfelkészítő tisztekké képeztetnek ki s mint leendő tanítók a közoktatásügyi miniszter alá tartoznak, aki számukra időnkint előadásokat rendeztet, őket iskolák, muzeumok stb. látogatására kötelezi, szóval mindent megtesz, hogy a leendő tanítók mentül műveltebbek legyenek. Az év végén az ifjak tiszti vizsgálatot tesznek, a mikor is tiszthelyettesekké kineveztetnek. A véglegesen kinevezett vagy megválasztott tanító népfelkészítő tisztté neveztetik ki. Ő a 15—21 éves ifjak katonai nyilvántartója, katonai tanítója és fegyelmi bírója.

Hogy e törvény — természetesen a megfelelő módosításokkal — a középfoke iskolák tanárait is vonatkoznék, magától értetődik. Ma 20 ezer tanító mint póttartalékos, legnagyobb részben mint közlegény, lézeng a hadsereg kötelékében. Huszezer tanító mint katonatiszt! Hol van az a művelt és nagy hadsereg, mely ekkora s ilyen művelt kontingensről könnyedén le tudna mondani?

És most az ifjúságról. A tizenöt esztendősi fiú a katonáskodásra való alkalmasság szempontjából megvizsgáltatik, s ha alkalmas, katonai nevelésbe veszik. Az arra való évszakokban vasár- és ünnepnapokon gyakorlatok a szabadban, a téli hónapokban oktatás azokban a tárgyakban, melyeket zárt helyiségben lehet tanítani. A katonai oktatás fokozatos folytatása mellett a tizenkilenc éves népfelkészítő már felelősködni, míg a 21 évesek addigi magukviselése és katonai képességük fokához képest föltétlenül egy, két vagy három évre soroztatnak be.

Az állam ezeknek a tanítóknak tanítói fizetésük mellé, mint katonai tanítóknak 600—700 koronát, későbbben többet fizetne.

Nagyban és egészben ezek a nevezett pedagógus nézetei. A többköltés mindjárt kezdetben 12—15 millió kor. lenne évenként. Hogy a megpendített eszmét rokon-

szenvesebben lehessen megítélni, olyan más javaslatokat is kellene tenni, melyek tetemes megtakarításokat eredményeznének, mert a katonai terhek minden növelését csak a feltétlen szükség kényszerítése alatt szavazzák meg az illetékes fórumok és viseli el a nép.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van: hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/4-től 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Fogműterem. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Koronaszálloda mellett.

Július 11. Torontálvármegye közgyűlése.

14. Torontálvármegye közgyűlése bizottságának ülése.

— Személyi hír. Gróf Bethlen Miklós főispán ma reggel visszaérkezett Nagybecskerekre.

— A városi tanács ma délelőtt 11 órakor a városházán dr. Grandjean József polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen résztvettek: Zachariás József, Pánits Dániel és Stefanovics tanácsosok, Jakoby Gábor mérnök, Hausladen Mátyás főszámvevő, Mattanovics György és Rehák Béla jegyzők. A tanácsülésen tárgyalta fontosabb ügyekről híreink közt számolunk be.

— Uj alügyész. Ő felsége a király Füsty Antal miskolci törvényszéki albiró a miskolci kir. ügyészséghez alügyészsévé nevezte ki. Az új alügyész, ki Zachariás Miklós nagybecskereki kir. telekkönyvvezető veje, a helybeli kir. törvényszéknél mint jegyző működött néhány évig és ez idő alatt mint társadalmunk egyik kedvelt tagja, mindenki rokonszenvét vívta ki magának.

— Halálozás. Reisz Adolfné szül. Freistadt Nina hosszú betegség után 68 éves korában július 7-ikén Nagybecskerekben meghalt. Az elköltözött egy igen tekintélyes komáromi család sarjadéka volt, aki később a győri társadalmi életben, különösen mint az ottani jótékony nőegylet társelnöke, vezérszerepet vitt. Temetése f. hó 8-án nagy részvét mellett ment végbe, érdemeit és kiváló női erényeit dr. Klein Mór főrabbi megható gyászbeszédében méltatta.

A „TORONTÁL” tárcája.

Karakter.

Feleségem: Este premier van a Vigben. Eljössz-e velem?

Férj: Tudod, hogy nem tehetem. Holnapra okvetlenül el kell készülnöm az épületrajzzal. Ma este dolgozni fogok megint.

Feleség: Ma este? Minden este! Ott görnyedsz az asztalodnál, megrontod a szemedet, a melledet és én tehetetlenül nézem, hogy mint gyötöröd magad agyon a rabszolga-munkában.

Férj: Hát nem könyörgök-e mindig, hogy menj, szórakozz, éld világodat? Nekem is édebb volna a munka, tudnám, hogy az nem zavarja a te mulatságodat.

Feleség: De zavarja! Hát minek képzelsz te engem? Azt hiszed, tudnék elmosolyodni valahol, a míg te itthon kinlódol? Szeretlek és nálad nélkül nincs semmiben örömem.

Férj: Hja, ez az élet. A pénzszerzés nem mulatságos, ezt jól tudom. De az erős karakter könnyen állja.

Feleség: De mikor semmi szükséged sincs rá! Hát nincs nekünk elég pénzünk?

Férj: Neked van, de nekem nincs.

Feleség: Inkább ütnél areul, tépáznál össze, csak így ne beszéljél. Hát lehet-e nekem valamim, ami a tied is ne volna? Egy atomot is meg tudnék osztani veled!

Férj: Hálás is volnék ezért, ha nem tud-

nám, hogy az én hü szerelmem is elég hála neked. De . . . hiszen tudod, annyiszor elmondtam már.

Feleség: Te annyiszor elmondtad, de én soha meg nem értettem. Én nem is fogom megérteni soha.

Férj: Pedig meg kell értened. Meg kell értened, hogy a mi viszonyunk tisztasága fölzavarná a te pénzed. Emlékszel ugy-e, amikor megszerettelek? Én szegény fickó voltam, de te dusszagdag özvegy. Te szeretted engem, függetlenül voltál, nem volt semmi akadály közöttünk. És mégis huztam-halasztottam a házasságot és amikor az eljegyzésünk híret hozták az újságok, aznap nem mertem mutatkozni az utcán. Ugy képzeltem, hogy mindenki csufolkodva kiáltja utánam: — Nini! itt megy a gazdag özvegy vőlegénye! — Szerettem volna eldicsekedni fünek-fának a boldogságommal. Szerettem volna elmondani mindenkinek, hogy szeretek és hogy viszontszeretnek . . . Ez az ártatlan kedvtelése sem volt meg. Eldicskedni? Hógysne! Tudom, hogy mit válaszoltak volna: — Szereti a menyasszonyát? Hm! Meghiszem azt — Ekkor elhatároztam magam. Jó, jó! Ti csak csufolkodjatok, majd én megfelelek rá! Olyat fogtok látni, amelyet még régebben sem olvastatok eddig. Egy dusszagdag asszony férje, aki dolgozik a mindennapi kenyérért! Ki meri most azt mondani, hogy a pénzedért vettelek el? Ki merné azt mondani, hogy csak egyetlen pillanatom tunya nyugalmát is megvásároltam a te pénzeddel . . . Ahoz nincs jogom, hogy magammal rántsalak a szegénységbe. Elváltam minden szálát, amely hozzám fűzve téged feszélyezne mozgásodban. Szabad vagy,

élhetsz saját kedved szerint. Ha úgy tetszik, eltekozolhatod minden pénzed. Szegényen, kifosztva itt leszek én támaszul . . . Érted már?

Feleség: Nem értem. Nem értem, hogy ha igazán szeretsz, miért húzódzol kényeskedve az az én örömeimtől. Én csak azt látom, hogy a te hiúságodért eliltasz engem attól a boldogságtól, hogy megoszszam veled a gazdaságomat. Te nem gondolsz azzal, hogy amíg magadat gyötöröd, engem gyötörsz és amikor elmerülsz a nehéz munkában, tölem vonod el magadat.

Férj: Hogyan? Te nem ismered el, hogy egy igazi karakternek így kell cselekednie? Asszonynak nem lehet nagyobb boldogsága, mintha ilyen hősiesség bizonyítékát látja a férje önzetlen szerelmének.

Feleség: De nekem nem karakter kell, hanem férj. Nekem nem bizonyíték kell, hanem hogy szeress! Te egész nap, egész este szerelmed ilyen bizonyítékait nyújtod és elszáradunk, anélkül, hogy ráérnél igazán szeretni engem. Pedig mily boldogok lehetnénk! Nem volna gond, ami megzavarhatna bennünket.

Férj: A munka is boldogság.

Feleség: De nem akkor, amikor ilyen kényszeredett dachból ered.

Férj: Nos jer, csókolj meg és ne beszéljünk erről többet. Most már magam is elhiszem, hogy ezt te meg nem érted soha. Arról te nem tehetsz. Te gazdag vagy és a gazdagok soha meg nem értik a szegényeket.

Feleség: Már megint a régi vád! De most mondtad utoljára. Ezután nem lesz okod rá.

Férj: Hogy-hogy?

— A vármegyei tisztviselők fizetésfelemelése.

A ma délelőtt megkezdett állandó választmányi ülésen többek között a megyei tisztviselők fizetésfelemelésével is foglalkoztak. Az állandó választmány egyhangulag elfogadta az alispán javaslatát, ki, mint annak idején említettük, a megyei főszámvévővel egyetértőleg megállapította a tisztviselők felemelt fizetését. Vita csak a körül keletkezett, vajjon mondja-e ki a vármegye közönsége, hogy a 1/2%-os pótdátó a jelzett célra 1902. évtől kezdődőleg a közigazgatás államosításáig szavazza meg. Hosszabb vita után az állandó választmány kimondta, hogy ily értelemben tesz javaslatot a közgyűlésnek. Magától értetődik, hogy eme pótdátó minden évben külön-külön is megszavazandó lesz.

— **A városi iparhatóság** ma délelőtt dr. Grandjean József elnöklésével ülést tartott, a melyen kiadtak hat iparigazolványt, illetve engedélyt és elintézték négy törleszt.

— **A pótdátó leszállítása.** A város 1901-iki költségvetésébe fölvevett 3% pótdátó, melyhez hozzájárult a két és fél millió kölcsön fedezésére fordítandó 2 1/2%-os megyei pótdátó. Ennek alapján a város 5 és fél százalékos pótdátó vetett ki a közönségre. Azonban a belügyminiszter a 3%-os pótdátóból csak 2%-ot hagyott jóvá. A városi főszámvévő ennek értelmében jelentette a tanácsnak, hogy az idén egy százalékkal kevesebb pótdátót fognak szedni, amit a tanács mai ülésén tudomásul vett.

— **A módosi kórház igazgatójának fizetése.** Mint olvasóink előtt ismeretes, a kórházi bizottság legutóbbi ülésében kimondta, hogy a módosi elmebeteg kórház igazgató-főorvosának javadalmazását kétezer korona fizetésben, szabad lakás és fűtésben kívánja megállapítani. Az állandó választmány mai ülésében kimondta, hogy a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja a javaslatot.

— **A betegsegítő pénztárak megvizsgálása.** A városi tanács mai iparhatósági ülésén a városi iparhatóság kiküldöttei Hausla den Mátás főszámvévő és Filó Róbert pénztáros jelentést tettek, hogy a kerületi, az ipartestületi és kereskedelmi betegsegítő pénztárak második évnegyvedi pénztár- és hivatalvizsgálatát megejtették és mindent teljes rendben találtak. Az iparhatóság a jelentést tudomásul vette.

— **A fegyelmi ügyek elintézése.** Dr. Dellimanics Lajos alispán a következő rendeletet intézte a főszolgabírákhoz, a polgármesterhez, a központi előadóhoz és a megyei tisztúgyészekhez:

Többször tapasztaltam, hogy a fegyelmi ügyek elintézése körüli eljárás nem történik azon gyorsasággal, amelyet ezen ügyek kiváló fontossága megkövetel. Különösen súlyt helyezek arra, hogy azon fegyelmi ügyek, amelyek felfüggesztéssel kapcsolatosak, mindig soron kívül intéztessenek el. Ez nem csak a méltányosság, hanem a szorosan vett osztó igazság követelménye is. Az nem járja, hogy tisztán az eljáró hatóság lassabb eljárása folytán szenvedjen valaki kárt. Most jelzett szempontból meg vagyok győződve, magában is ele-

Feleség. Megmutatom, hogy méltó vagyok hozzád, hogy én is karakter vagyok. Te elküldötted magad tőlem, de én eltömlöttem kettőnk közül a sorompót. Már rég gondolkodtam erről, amíg te a munkád mellett ültél, én a kályha mögött néztelek, összekuporodva. Ilyenkor megértettem, hogy ez nem mehet így tovább. Te fáradtságosan dolgozol, anélkül, hogy velem megosztanád a munkád gyümölcsét és én tőled távol tespedek, anélkül, hogy osztozhatnám a munkádban. Így aztán elszántam magam arra, hogy...
Férj: Mire? Az Istenért! Mire?
Feleség: ... Hogy megsemmisítsek minden akadályt. Még ma este elhívatom a közjegyzőt és minden vagyonomat jótékony célra adom. Szegény leszek, mint te. Úgy legalább, ha dolgozni látlak, tudom, hogy értem is dolgozol és ha elvonom magamtól a szórakozást, tudom, hogy munkádon könnyítek véle. Ha nem tudunk egyesülni a gazdagságban, nem bánom, egyesüljünk a szegénységben, hidd el, hogy az nekem mindegy, ha veled vagyok...

Férj (megdöbbenve): Jótékony célra... Ez... ez valóban váratlan ötlet... Ennyi pénz jótékony célra... Hallatlan!... És nem marad semmink! Semmink!
Feleség: Te dolgozni fogsz és én takarékos leszek.

Férj (félre): Csak hogy dolgozni egy nagy kincs árnyékában más ám, mint dolgozni a szegénységben! (Fenn)... Ma este, ugye, a Vigbe megyünk? Az az épületrajz várhat.

Nagy Endre.

gendő, hogy a tek. cím e rendelet tartalmát állandóan szem előtt tartsa s kövesse s feleslegesnek tartom arra utalni, hogy annak be nem tartását kénytelen lennék hatályosan megtorolni. Nagybecskerek, 1902. július 7. Dr. Dellimanics s. k. alispán.

— **Gutenberg-ünnepély.** A nagybecskereki könyvnyomdászok, mint minden évben, az idén is megünnepelik nagymesterük Gutenberg János névnapját. Az ünnepély augusztus 2-án lesz. A rendezőség igen sikerültnek ígérkező műsort állított össze, melyben közreműködnek városunk legjobb műkedvelői. A meghívókat a jövő héten bocsátják ki.

— **A vashidak.** A vármegyei állandó választmány mai ülésén tárgyalta dr. Schlesinger Mór bizottsági tag főlebbezését, melyet a vashidakra fölveendő kölcsön ügyében hozott városi közgyűlési határozat ellen adott be. A választmány elhatározta, hogy a közgyűlésnek a felebbezés elutasítását javasolja.

— **Hangverseny.** A nagybecskereki Harmónia férfidalkör, mint már említettük, a helybeli zenekedvelők egyesületével karöltve a kaszinóban 1902. évi augusztus hó 20-án nagybbszabású hangversenyt rendez, mely alkalommal Lewin Hermann ur is közre fog működni. A műsor, melyet Rippka Imre ideiglenes karnagy nagy gondnal fog összeállítani, igen érdekesnek ígérkezik s még e hét folyamán közzéteszik. Belépődíj: 1 korona lesz; meghívókat nem bocsátanak ki. A műsor után tánc lesz; a zenét Vászta fogja szolgáltatni.

— **A keskenyvágyú vasút ellen.** Az aradáci-utca háztulajdonosai panaszt emeltek a polgármesternél, hogy a keskenyvágyú vasút pályaudvarának az engedélykivétel ellenkező kitégítése folytán az aradáci-utcat arra használják föl, hogy éjjelenként ott kocikat tolatnak, ami pedig képzelhetőleg zavarja az aradáci-utca lakóinak nyugalmát. Mivel pedig az aradáci-utca nem képezi kiegészítő részét a pályaudvarnak és ott vonatokat összeállítani és a menetrenden kívül vonatokat járatni és kocikat tologatni nem szabad, dr. Grandjean József polgármester felhívta a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségét, hogy ezt a szabályellenes eljárást haladéktalanul szüntesse be.

— **A német-negyedi ovónői lakás.** A német-negyedi ovónői lakás helyreállítására kiírt árlejtésen a legkedvezőbb ajánlatot ifj. Leth Fülöp és Laube Péter tették együttesen, akik az 1297 korona költségből 5%-ot engednek. A tanács mai ülésén az ajánlatot elfogadta s utasítja a vállalkozókat, hogy a helyreállítási munkálatokhoz azonnal fogjanak hozzá.

— **A tomaseváci hid.** Olvasóink előtt ismeretes az a mozgalom, melyet különösen a nagybecskereki kereskedők indítottak a tomaseváci fahid fenntartása tárgyában. Most a város nevében a polgármester a törvényhatósági bizottsághoz fordult s hangsúlyozva azokat a nagy érdekeket, melyek e hid fenntartásához fűződnek, arra kéri a vármegye közönségét, hogy mondja ki, hogy a tomaseváci-ut és annak műtárgya a tomaseváci fahid a törvényhatósági utáhalozatba felvétetik és azok a megyei uti pénztár terhére és költségére helyreállítandók és fenntartandók. Az állandó választmány ma délelőtt foglalkozott az ügyvel és beható vita után szótöbbséggel a kérelem teljesítését javasolja.

— **A váraljai-utcai ovoda.** A váraljai-utcai ovoda 8000 korona költséggel előirányzott építésére kiírt árlejtésen a legkedvezőbb ajánlatot id. Leth Fülöp tette 14% százalékos árlejtéssel. A városi tanács mai ülésén elfogadta az ajánlatot s miután az ovoda építése sürgős, a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében elhatározta, hogy utasítja a vállalkozót, hogy az ovoda építését azonnal kezdje meg.

— **Uj katonai barakkok.** Ugy a közös hadseregbeli, mint a honvéd katonai parancsnokság megkereste a várost, hogy miután évről-évre több és több tartalékos kell elhelyezni a barakkokban s a mostaniak nem elégségesek, építsen újabb barakkokat. A tanács mai ülésén foglalkozott az ügyvel s elhatározta, hogy a képviselőtestületnek javasolni fogja két új barakk építését. A két barakk 2400 koronába fog kerülni.

— **A kereskedő ifjak** június 5-iki táncmulatságán a következő felülfizetések történtek: Kellner József 10 kor., Treitler Gusztáv 5 kor., Korényi Gyula 1 kor. 60 fill., Perger Rezső 1 kor., Galler Péter 1 kor., Nikel Róza 1 kor. A rendezőbizottság a városi árveház-alapnak, mint a mulatság tiszta jövedelmét 37 kor. 60 fillért szállított be s az adományozóknak hálás köszönetét fejezi ki.

Színház és irodalom.

Márkus Emilia vendéggjátéka.

A budapesti Nemzeti Színház nagy művésznője tegnap este kezdte meg három estére tervezett vendéggjátékát Echegaraynak „Folt amely tisztú” című ismert drámájában. A rekkenő hőség dacára nagyszámu válogatott közönség jelent meg a színházban, mely lázas érdeklődéssel várta a szép művésznő megjelenését, kiről tudva van, hogy Matilde egyik legjobb alakítása. Alig kell talán mondanunk, hogy Márkus Emiliának a tegnapi este is nagy diadalt hozott. Nem is igen lehet művésznőt elképzelni, ki ennek az elnyomott, épen rokonai és látszólagos jótéveői által elnyomott és üldözött leánynak kitörő s vetélytársnője által folyton növelt fájdalmát, majd némán megadó lemondását, majd a szerető nő hangos kitörését, a letipró szenvedések egész skáláját nagyobb és hatásosabb bravourral játszaná, mint Márkus Emilia. Különösen annak a jelenetnek, amelyben Matilde meg akarja menteni Fernandot attól, hogy örökre magához láncolja Enriquetát, valamint az utolsó felvonás nagy jelenetének, ahol az ártatlan ismét végig szenvedni a féltékenység és mellőzés egész kálváriáját, rendkívüli hatása volt. Itt mindenkit elragadott hatalmas szenvedélye, finomsága, szuverén művészete, amikor pedig leeresztették a függőnyt, óriási lapsvihar vagy hatszor szólította a művésznőt a lámpák elé.

A nagy művésznő mellett Horváth Paula (Enriqueta), Bihari Ákos (Fernando), Mezei Péter (Justo), Janovits Jenő dr. (Lorenzo), Havas Jenő (Julio) és Kis Irén (Donna Concepcion) értelmesen és gonddal játszottak.

b.

* **Márkus Emilia második vendégfellepte.** Márkus Emilia ma este Brioux „A böleső” című darabjában lép fel, melyben a művésznő Laurence szerepét adja.

* **Pénzüntézetek adó és illetékei** címen jelent meg a közelebbi napokban Schmidt Imre, a privygei takarékpénztár főkönyvezetőjétől egy kézi könyv, mely a nyilvános számadásra kötelezett pénzüntézetek adó és illetékeivel foglalkozik. Közel háromszáz oldalon tárgyalja igen áttekinthető besorozással azt a nagy anyagalmazt, a melyet az adó nem nyújt. A hézagpótló munka Privygen jelent meg s ára tetszetős kötésben öt korona. Kapható minden könyvkereskedésben.

* **Előfizetési felhívás.** „Az élet csalódás” című. Hóra és Kloska lázadás idejében játszó s azt hiteles kutfők nyomán, hazafias szellemben tárgyaló eredeti történeti regényre hirdet előfizetést Hegyháti (Albert István). A regény tetszetős kiállításban folyó év szeptember havában, körülbelül 16 nyomtatott iv terjedelemmel fog megjelenni. Fűzött példány ára 3 korona. Gyűjtőknek minden tizedik ingyen. Az előfizetési pénzek, valamint megrendelések (egyszerű levelezőlapon is) szeptember 1-ig a szerző címére küldendők.

* **Az Olcsó Könyvtár** legutolsó számai több értékes fűzettel gazdagítottak irodalmunkat. Csató Pál „Megházasodtam” című vigjátéka (1237. sz.) azon a régi, de mindig új és igaz alaptételre épül föl, hogy a házasságtól legnyakasabban irtózó fiatal ember is legott örömmel hajtja nyakát a páros élet gyönyörűség igájában, mihelyt a szíve megmozdul és sejteni kezdi, hogy meglelte az élete párját. Angyal Dávid, a lelkiismeretes és szorgalmas tudós, jeles történeti monográfiát irt „Erdély politikai érinkezéseiről Angliával.” (1238—1241. sz.) Angyal munkája valóságos kutfőszámba megy és mintája az összefoglaló forráskritikának. — Gyulai Pál beszélye, a „Három beteg” (1242. sz.), szabadságharcunk örökké szép, lelkesítő, regényes korszakában játszik. — Kisfaludy Sándornak öt felvonásos „nemesházi rajzolata” (1243—1245. sz.) a Dárday-ház, erős magyar nemzeti érzéssel, az akkori felfogás szerint megírt irány-darab. — Szvjatlov J. V. regénye „Az élet utjai” (1246—1250. sz.) eleven színekkel festi a modern orosz társadalom fogyatékos erkölcséit, jellembeli gyöngeségeit. — Becker Fülöp Ágost tanulmánya „Rousseauról” (1251—1252. sz.) a legsikerültebb magyar kritika a genfi aposztatáról, mit eddig olvastunk. A tudós szerző lefejt Rousseau önéletrajzi vallomásairól azt a mellékes cifrázatot, a melynek emlékezetének hézagait kitöltötte s olyannyal mutatja értékes tanulmányában, a minő valóban volt: lángeszű

filozófusnak, tele belső ellenmondással, a ki a szenvedély ékesen szólásával érezte a kortársával a szív mindenhatóságát. — Az „Olcso Könyvtár“-t Gyulai Pál szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki; egyes számainak ára 20 fillér s kapható a kiadótársulatnál (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.), valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Közgazdaság.

A honosított angol buza termelése Torontálmegyében. Az angol square head buza-fajtát, mint ismeretes dolog, Marton Andor gazd. egy. titkár honosította meg vármegyénkben. Ugyanis Marton Andor Somogy megyében ezen buzára vonatkozólag azon tapasztalatokat szerezte, hogy ez a rozsdának és a megdőlésnek sokkal jobban ellenáll, mint honi buzánk s emellett mindig szebbet és jobb minőségű magot terem, mint a honi buza. Éppen ezért ezen jó tulajdonságánál fogva honosította meg ezen buza-fajtát vármegyénkben is, a hol éveken keresztül a legszebb eredményekkel termelték a gazdák.

Ezen évben is több ezer holdnyi terület van ezen buza-fajtával vármegyénkben már bevetve. Eze buza-faj megismerése és tanulmányozása céljából a napokban Nagybecskeren járt az orsz. növénytermelési állomás kiküldöttje Gyárfás tanár s Marton Andor gazd. egy. titkárral bejárt néhány olyan gazdaságot, ahol ezen buza-fajtát immár nagyban termelik, s azon tapasztalatra jutott, hogy ezen buza-fajta tényleg rendelkezik mindazon jeles tulajdonságokkal, melyeket a szakirodalomban Marton Andor ezen buzáról állított. S ezen felül tapasztalta azt is, hogy ezen buza-fajta egyszerre, sőt még korábban is megéri mint a bánáti buza s mindenütt, a hol termelik, szebb minőségű és nagyobb mennyiségű hozamot fog adni, mint a bánáti buza. Ezen tapasztalatok alapján Gyárfás tanár a miniszteriumnak azon javaslatot fogja tenni, hogy ezen buzával országsszerte nagy arányú kísérletet próbáljanak tenni.

TÁVIRATOK.

A hármasszövetség uralkodói.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ ered. táv.) Megbízható forrásból jelentik: Az utolsó napokban sokszor, de teljesen hamisan kommentálták azoknak az uralkodóknak személyes viszonyát, kik a hármasszövetséget képviselik. Így tudni akarták, hogy királyunk és II. Vilmos császár közt élénk lehangoltság uralkodik s midőn ezt az üres beszédet Berlinből erélyesen lecaffolták, a megzavart szenzáció pótlásául gyorsan másfelé kerestek lehangoltságot, melyet a két nevezett uralkodó és az olasz király közt véltek megtalálni, mert ez az orosz cárnál kezdi bemutatkozását. Azt hisszük, hogy a három uralkodó szövetsége a komoly lehangoltságot köztük eleve végkép kizárja és az udvarok közlekedésére megállapított alakítások rendes viszonyok közt lehetőtlenné tesznek minden neheztlést; de a szegényes zsákmány, melyet a napi események ez idő szerint nyújtanak és az olvasó közönség érdeklődésének rendkívül alacsony mélypontja sok mindent érthetővé tesz. Ennek dacára nem felesleges kijelenteni, hogy illetékes körökben mit sem tudnak a legmagasabb körök lehangoltságáról, vagy neheztléséről s hogy ilyesmire nincs is semmi ok.

A montenegrói trónörökös esküvője.

Budapest, június 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: A cettinjei szerb követ, Vosics Milos ezredes hosszas szabadságra ideérkezett. Feltűnést kelt, hogy Vosics nem fog részt venni Mirko montenegrói herceg esküvőjén.

Az angol koronázás.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból jelentik: Megegyeztetik azt a hírt, hogy a koronázást még a nyáron megtartják. Az elterjedt hírek

szerint a koronázást augusztus 14-ike és 21-ike közt fogják megtartani. A király állapota ugyanis örvendetesen javul s remélhető, hogy augusztus közepére teljesen felépül.

Dobsa Lajos meghalt.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik, Dobsa Lajos híres színműíró kisgyámi birtokán ma 79 éves korában meghalt. Az agg poéta, ki számos jeles művel ajándékozta meg a magyar irodalmat, évek óta teljes visszavonultságban él nejével és leányával.

Koholt rémhír.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az a hír, hogy Lukács békésmegyei főispán feleségét Franzenzbad fürdőbe menet a csehországi Égerben meggyilkolták és kirabolták valótlan. A rémhirt valami Köves Manó nevű ember koholta, hogy a fürdőnek rossz híre kelte. Köves meghalt 6 óra eltűnt s az égeri csendőrség nyomozza.

Ünneplő gyalogezred.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kozlovvárról táviratozzák: Az 51-ik gyalogezred zászlószentelése ma délelőtt ment végbe nagy ünneppel. A zászlószentelést, melyen megjelent a tábornoki kar, Mailáth püspök végezte. A felszentelés után a szöveget verték be buzditó beszédek kíséretében.

Megszöktetett kis leány.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ismeretes, hogy Szávost Alfons budapesti nagykereskedő felesége, akitől valófélben van, az iskolából megszöktette kis leányát. Szávost mindenfelé kereste a leányát, míg végre most rájött, hogy a leányát a porosz-sziléziai Trevnicébe vitték az ottani ev. lelkészhez. A hatóságok közbelépésére a lelkész bevallotta, hogy a kis leányt Szávostné embere Wotticz Manfred budapesti cinkografus májusban hozzávitte, de június 21-ikén ismét elvitte tőle Bécsbe. Szávost Bécsben fölhalálta Wotticzot, de kis leánya nem volt vele és nem is tud további nyomára akadni.

Kétszeres gyilkosság.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kisjenőről jelentik: Pálffy Lajos, Erdőhegy legvagyonosabb gazdája az éjjel agyonlőtte unokatestvérét és a szomszédját Biró Sándor fakereskedőt. Végzetes tettét valószínűleg azért követte el, mert háza felgyújtásával gyanúsították.

Lengyel katonák szökése a német hadseregéből.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák, hogy a német császár marienburgi beszéde miatt a lengyel katonák tömegesen Oroszországba szöktek. Uniformisukat visszaküldték ezzel az izenettel: „Fegyvereinket megtartjuk, mert hisszük, hogy használhatjuk még ellenetek“.

A kolera.

Budapest, július 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Pekingből jelentik, Khina belsejében borzasztó módon pusztít a kolera.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. július 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj	76	8.25	8.35	80	8.55
Pestvidéki	uj	76	8.15	8.25	80	8.45
Bánsági	uj	76	8.05	8.15	80	0.—
Bácskai	uj	76	8.25	8.35	80	0.—
R o z s	uj	elsőrendű		70—75		6.95
		másodrendű				6.85
Á r p a		takarmány		60—62		5.90
		égetni való		62—64		5.55
		sörfőzésre való		64—66		0.—
Z a b				39—41		6.65
T e n g e r i ó		bánsági				0.—
		másnemű				0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, július 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén a kereslet és a kínálat gyenge volt s az árak nagyjából estek. Kötés történt ezer mm. tengerire. Az idő szép. A déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	7.20—7.21
Rozs októberre	6.15—6.16
Uj tengeri	5.04—5.05
Tengeri augusztusra	5.07—5.08
Zab októberre	5.51—5.52
Repce	11.85—

VÁROSI SZÍNHÁZ.

MÁRKUS EMILIA

vendégszereplése a szegedi színtársulat tagjaival.

Nagybecskereken, 1902. július hó 9-én:

A bölcso.

Színmű 3 felv. Irta: Eugène Brieux. Ford.: Gábor Ignác.

Személyek:

Laurence	—	Márkus Emilia
Marsanne-né	—	Arday Ida
Apáca	—	Horváth Paula
Louise	—	Mérey Izabella
Grieu Georges	—	Janovics Jenő dr.
Marsanne	—	Mezey Péter
Chantrel Raymond	—	Bihari Ákos
Dr. Mossiac	—	Pataky József

Hely árak: Családi páholy 15 kor. Alsó- és első emeleti páholy 10 kor. Másodemeleti páholy 5 kor. Zártszék I—III. sor 2 kor. 50 fill. IV—VII. sor 2 kor. VIII. sortól végig 1 kor. 50 fill. Deák-jegy 60 fill. Állóhely 80 fill. Karzati ülőhely 60 fill. Karzati állóhely 40 fill.

Kezdeteste 8 órakor.

Jegyek válthatók Mangold Lipót könyvkereskedésében és az előadás napján Pásztor János főpénztárnál a színházi pénztárnál délelőtt 9-től 1-ig és délután 3-tól 6-ig.

Esti pénztárnyitás 7 órakor.

Színházi ára 20 fillér. — Láteső a ruhatárban kapható 60 fillérért.

Dr. Janovics Jenő,

színiigazgató.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról:	délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról:	minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról:	délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról:	délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről:	délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról:	este 7 óra 23 p.
Zombolyáról:	(keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről:	reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról:	este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Módosra:	reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára:	reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra:	reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre:	reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra:	reggel 3 óra 25 p.
Módosra:	minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára:	(keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p. délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre:	d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagykikindára:	reggel 6 óra 7 p.

HIRDETÉSEK.

Jó házból való fiu
tanoncul
felvétetik
Mangold Lipót
könyv- és papirkereskedésében.

Torontáli h. é. vasutak és Temesvár-Módosi h. é. vasut menetrendje.

Érvényes 1902. évi május hó 1.-től.

Oda.				Nagy-Becskek—Zombolya.				Vissza.				Oda.				Nagy-Becskek—Pancsova.				Vissza.					
V.-v.		Sz.-v.		V.-v.		V.-v.		V.-v.		V.-v.		V.-v.		Sz.-v.		V.-v.		V.-v.		V.-v.		V.-v.			
7015.*		7001.		7013.		7014.*		7002.		7012.		7014.*		7106.		7112.		7102.		7101.		7114.			
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály									
—	—	—	815	ind. Budapest-ny.-pályaudvar (123.)	érk.	740	—	—	—	—	—	—	—	650	815	ind. Budapest-nyug.-pályaudv.(123.)	érk.	740	715	—	—	—	350	1235	
—	—	—	1146	" Szeged (123.)	"	350	—	—	—	—	—	—	—	147	1146	" Szeged (123.)	"	350	1235	—	—	—	149	1015	
1130	325	—	450	ind. Nagy-Becskek (2.)	érk.	925	723	638	—	—	—	—	—	880	680	ind. Nagy-Becskek (1.)	érk.	730	555	—	—	—	149	1015	
1135	329	—	455	érk. N.-Becskek-Bpart (2. 7.)	ind.	920	718	633	—	—	—	—	—	885	684	érk. N.-Becskek-Bp. (1. 7.)	ind.	725	550	—	—	—	—	—	
1138	333	—	456	ind. N.-Becskek-Bpart (2. 7.)	érk.	919	715	628	—	—	—	—	—	887	685	ind. N.-Becskek-Bp. (1. 7.)	érk.	723	540	—	—	—	—	—	
1148	342	—	506	Y Nagy-Becskek-Gytelep	▲	910	705	618	—	—	—	—	—	848	644	Y N.-Becskek-Gyártelep	▲	714	529	—	—	—	—	—	
1158	351	—	516	érk. Sándorudvar (2.)	ind.	901	655	608	—	—	—	—	—	848	644	Y N.-Becskek-Gyártelep	▲	714	529	—	—	—	—	—	
430	—	—	200	ind. Pancsova (2.)	érk.	1213	920	—	—	—	—	—	—	869	653	érk. Sándorudvar (1.)	ind.	705	518	—	—	—	—	—	
1159	352	—	517	ind. Sándorudvar (2.)	érk.	900	652	607	—	—	—	—	—	869	653	érk. Sándorudvar (1.)	ind.	705	518	—	—	—	—	—	
1222	405	—	532	ind. Lázárföld	érk.	848	639	554	—	—	—	—	—	805	551	ind. Szécsány	érk.	—	—	—	—	—	—	—	
1230	413	—	540	*Pusztá-Kenderes	▲	839	628	536	—	—	—	—	—	805	551	ind. Szécsány	érk.	—	—	—	—	—	—	—	
1238	421	—	548	*Lajosmájer	▲	831	620	528	—	—	—	—	—	902	656	ind. Sándorudvar (1.)	érk.	704	514	—	—	—	—	—	
1254	431	—	606	ind. Szécsány	érk.	819	607	515	—	—	—	—	—	917	708	ind. Sándorudvar (1.)	érk.	704	514	—	—	—	—	—	
108	437	—	630	érk. Szécsány (3. 4.)	ind.	805	551	500	—	—	—	—	—	956	738	ind. Sándorudvar (1.)	érk.	704	514	—	—	—	—	—	
—	803	—	922	érk. Versecz (3.)	ind.	505	230	—	—	—	—	—	—	1014	751	ind. Sándorudvar (1.)	érk.	704	514	—	—	—	—	—	
—	601	—	—	Szamos (4.)	—	—	440	—	—	—	—	—	—	1039	811	érk. Antalvalva (5.)	ind.	545	332	—	—	—	—	—	
—	647	—	—	Antalvalva (5.) (Szamoson át)	—	—	850	—	—	—	—	—	—	—	—	érk. Antalvalva (5.)	ind.	545	332	—	—	—	—	—	
—	1017	—	—	Alibunár (4.)	—	—	310	—	—	—	—	—	—	—	—	ind. Szamos (5.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	
—	750	—	—	érk. Pancsova (2.) (Szamoson, Antalvalván át) ind.	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	Alibunár (4.)	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	505	230	ind. Versecz (3.)	érk.	—	932	—	—	—	—	—	—	—	—	Szécsány (4.)	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	310	—	ind. Alibunár (4.)	érk.	1017	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N.-Becskek (1.) (Szécsányon át)	—	—	—	—	—	—	—	—	
114	455	758	630	ind. Szécsány (3. 4.)	érk.	757	540	454	—	—	—	—	—	650	1044	812	ind. Antalvalva (5.)	érk.	544	329	—	—	—	—	—
135	514	822	651	érk. Módos (6.)	ind.	738	519	433	—	—	—	—	—	706	1104	828	ind. Antalvalva (5.)	érk.	544	329	—	—	—	—	—
—	724	—	905	érk. Temesvár-Józsefváros (6.)	ind.	527	285	—	—	—	—	—	—	721	1124	843	ind. Antalvalva (5.)	érk.	544	329	—	—	—	—	—
—	7003 sz.v.	—	235	ind. Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.	—	905	—	—	—	—	—	—	736	1145	858	ind. Antalvalva (5.)	érk.	544	329	—	—	—	—	—
—	430	—	706	ind. Módos (6.)	érk.	733	510	—	—	—	—	—	—	746	1157	907	ind. Antalvalva (5.)	érk.	544	329	—	—	—	—	—
—	442	—	719	érk. Fény	▲	722	458	—	—	—	—	—	—	759	1213	920	érk. Pancsova	ind.	430	200	—	—	—	—	—
—	459	—	737	Párdány	▲	710	445	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	512	—	752	Jánosföld	▲	655	427	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	523	—	805	(-)Telek	▲	644	415	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	533	—	815	Óregfalva	▲	636	406	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	544	—	825	Torontál-Ujvár	▲	624	354	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	606	—	849	Csene	▲	611	340	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	615	—	858	*Kuryácska.	▲	556	323	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	623	—	908	Kécsa	▲	549	315	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	632	—	917	Klári	▲	540	306	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	645	—	932	érk. Uj-Zsombolya (7.)	ind.	526	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	648	—	937	ind. Uj-Zsombolya (7.)	érk.	524	248	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	655	—	944	érk. Zsombolya (7.)	ind.	518	241	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	953	—	1238	érk. Szeged (123.)	ind.	147	1146	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1257	710	715	ind. Budapest-ny.-pályaudvar (123.)	érk.	700	830	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	817	—	—	érk. Temesvár-Józsefváros (123.)	ind.	—	153	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

* Csak minden kedden, pénteken és vasárnapon közlekedik.

Kisvágyvágányú vonal.

Oda.				Nagy-Becskek-Bégapart—Zsombolya.				Vissza.			
V.-v.		Sz.-v.		V.-v.		V.-v.		V.-v.		V.-v.	
7611		7613.		7612.		7614.		7611.		7613.	
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály			
—	—	—	358	ind. Nagy-Becskek (1.)	érk.	723	—	—	—	—	—
—	—	—	518	" Zsombolya (1.)	"	944	—	—	—	—	—
—	—	—	527	" Temesvár-Józsefváros (6.)	"	905	—	—	—	—	—
—	—	—	505	ind. Versecz (3.)	érk.	932	—	—	—	—	—
—	—	—	854	ind. Szécsány (1. 3.)	érk.	530	—	—	—	—	—
—	—	—	813	Csott (3.)	▲	521	—	—	—	—	—
—	—	—	814	Csott	▲	520	—	—	—	—	—
—	—	—	822	*Bóka megállóhely	▲	512	—	—	—	—	—
—	—	—	839	Jarkovác	▲	456	—	—	—	—	—
—	—	—	854	érk. Szamos (5.)	ind.	440	—	—	—	—	—
—	—	—	—	ind. Pancsova (2.) (Antalvalván át)	érk.	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	Antalvalva (5.)	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	ind. N.-Becskek (2.) (Antalvalván át)	érk.	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	érk. N.-Becskek (2.) (Antalvalván át)	ind.	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	Antalvalva (5.)	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	érk. Pancsova (2.) (Antalvalván át)	ind.	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	ind. Szamos (5.)	érk.	426	—	—	—	—	—
—	—	—	—	Dobricza	▲	412	—	—	—	—	—
—	—	—	—	Ferdinándfalva	▲	401	—	—	—	—	—
—	—	—	—	Dálnass	▲	346	—	—	—	—	—
—	—	—	—	Kevi-Szöllős	▲	333	—	—	—	—	—
—	—	—	—	Uj-Alibunár	▲	317	—	—	—	—	—
—	—	—	—	érk. Alibunár	ind.	310	—	—	—	—	—
—	—	—	—	érk. Versecz (123.)	ind.	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	érk. Temes-Kubin (128)	ind.	—	—	—	—	—	—

Jelmagyarázat. * Feltételes megállás fel- vagy leszálló utasok számára. **Megjegyzések.** 1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról — 3. Az éjeli idő, esti 600 órától reggeli 5:59 percig, a percekkel jelző számjegyekkel aláhúzásával, mutatja az illető csatlakozó vonal menetrendjének sorszáma. — 4. A csatlakozó vonalak kisebb betűkkel vannak nyomtatva; a kapusok, illetve a személypénztárnál kaphatók. — A saját vonalak elágazási állomásainál zárójelek közé tett számok, illetve a személyszállító vonatok részletes menetrendjét tartalmazó zsebrétű könyvecskék 30 fillérért az állomásokon a

4681/902.

582-3.1

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett s 720 korona évi fizetéssel javadalmazott Bóka községi írnoki állás választás útján betöltendő lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó hó 28-ig ezen hivatalhoz benyujtsák.

A szerb és horvát nyelv ismerete kívánatos.

Módos, 1902. évi július hó 7-én.

Steinbach Antal,
főszolgabíró.

Egy cserépgyárat

6 holdon felüli szántófölddel együtt, teher nélkül, szabad kézből eladom.

Nikolits Lyuba,
Szerb-Itteben.

580-1.1

18.232/9C2. szám.

M. kir. államvasutak.
Zágrábi üzletvezetőség.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az ódombovári vizálmás megtoldásához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a dombovári osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott 3 korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Az ajánlat legkésőbb 1902. évi július hó 16-án déli 12 óráig benyújtandók alulírt üzletvezetőség I-ső osztályába (Ferenc József-tér 19. sz. I. em.).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat az ódombovári vizálmás bővítési munkáira”.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi július hó 15-én déli 12 óráig 800, azaz Nyolcszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak zágrábi gyűjtőpénztárában akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénznek térti vevényvel adandók fel.

Zágráb, 1902. évi június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

BLICKENSCHERFER
IRÓGÉP

egyszerűsége és jótállás melletti tartóssága mellett magában egyesíti az ily rendszerű gépek összes előnyeit. Tiszta, világos írás, kicserélhető betűkerék valamennyinyelvben és írásban.

Ára 175 és 225 Márka. Néhány év alatt 68.000 ilyenmü gép adatott el.

A gép bemutatása vagy próbára való szállítása készséggel eszközöltetik. — Árjegyzék bérmentve.

Groyen és Richtmann

Mauritiussteinweg 84. és Hohestrasse 105.

KÖLN 471-20.12

18227/1902.

Magy. kir. államvasutak.
Zágrábi üzletvezetőség.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a zágrábi mozdonyszin megtoldása, valamint azzal kapcsolatos építések végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a zágrábi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott 3 korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. július hó 16-án déli 12 óráig benyújtandók alulírt üzletvezetőség I. osztályába (Ferenc József-tér 19. szám I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 fill. bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a zágrábi vontató-telep bővítési munkáira”.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi július hó 15-én déli 12 óráig 1800, azaz egyezrenyolcszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak zágrábi gyűjtőpénztárában akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatot szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénznek térti vevényvel adandók fel.

Zágráb, 1902. évi június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Cernya község előljárósága.

1974. sz. 1902.

577-2.2

Hirdetmény.

Alulírt községi előljáróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a vadászati jog f. évi július hó 13-án délelőtt 9 órakor Cernya községében nyilvános árverésen a f. évi augusztus 1-én kezdődő 6 évre bérbe fog adatni; az erre vonatkozó árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Cernyán, 1902. évi július hó 7-én.

Szőllősi József,

Tomín Misa,

h. jegyző.

biró.

Petrus Károly

egyenruhakészítő intézete

„A magyar testőrhöz”.

Polgári és katonaszabó

BÉCS,

VIII., Josefstädterstrasse 69

Tigerstrasse 38. a lovassági

laktanyával szemben.

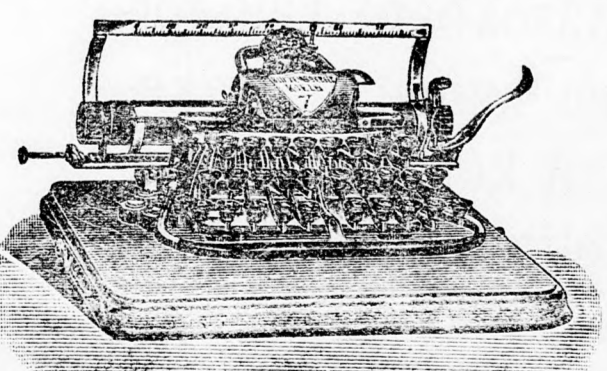
Készít

egyenruhákat

egyéves önkéntesek számára a legszolidabb kivitelben

Árjegyzékét kívánatra bérmentve küldenek.

449-48.14

(D. R.-P. Nr. 53295, 59697, 64836, 70716, 81061.)

Fiók:

Berlin,

Kronenstrasse 68/69.

Irodai gyakornok,

ki kereskedelmi iskolát végzett, kezdő fizetéssel azonnal felvétetik.

Ajánlatokat a lap kiadóhivatala továbbit P. F. P. jelige alatt. (550-x.10)

4201. tkvi. sz. 1902.

578-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A perlaszi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán az ezen kir. jbiróság területén Torontál-Sziget község határában fekvő és ifj. Blaskovits Mihály zichyfalvai lakos tulajdonául a torontál-szigeti 1632. sz. tkvben felvett:

I. d. 107. hrsz. 1 hold szántóra 308 korona.

II. d. 175. hrsz. 1 hold szántóra 308 korona.

A tor.-szigeti 2333. sz. tkvben felvett:

II. d. 113. hrsz. 4 hold szántóra 1231 korona.

II. d. 175. hrsz. 2 hold szántóra 616 korona.

A tor.-szigeti 2313. sz. tkvben felvett:

II. d. 171. hrsz. 2 hold szántóra 616 korona

becsárban a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverést az 1881 : 60. t.-c. 204. §-a alapján elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés T.-Sziget községében 1902. évi szeptember hó 9-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő egy tkvi hivatalban, mint Tor.-Sziget községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

4. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt s a harmadikat szintén azon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az antalfalvai kir. adóhivatalnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

5. A vevő köteles az eladott ingatlant terhelő az árverés napjától esedékes adókat és illetékeket viselni, az ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedésekor lép.

6. Vevőnek vételi bizonyítvány csakis akkor fog kiadatni, ha utóajánlat nem tétetik.

7. A tulajdonjog a vételár és kamatainak lefizetése után fog a vevő javára bekebelezetni.

8. Ha a vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tenne, az általa megvett ingatlanra bármelyik érdekelt fél kérelme következtében az 1881 : 60. t.-c. 185. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére a bánatpénznek elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni.

9. A vevő köteles a megvett épületeket tűzkár ellen biztosítani.

Perlaszon, 1902. évi június 9-én, a kir. járásbíróság, mint tkvi hatóságnál.

Tóth kir. jbiró helyett:

Cziróni,

kir. aljbiró.

Árlejtési hirdetmény.

A Torontálmezei Takaré- és Hitelbank által Nagybecskerek, III. ker., Hunyady-utca 508. sz. a. építendő intézeti és bérház felépítéséhez szükséges föld, kőműves és elhelyező, kőfaragó, ács, tetőfedő, bádgos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, burkolati, padozati, Meidinger-kályhás, cserép-kályhás, szobrász, szobafestő, kárpitos, vas és esslingeni redőny, villamos jelző berendezési, csatornázás és vízvezetési munkák elkészítésére, illetve szállítása iránt a következő feltételekkel árlejtés hirdettük:

1. Ajánlat az összes munkákra, vagy egyes munkacsoportokra vagy pedig egyenként külön-külön bármely munkára tehető.

2. A munkákra vonatkozó költségvetési kivonatok és ajánlati lapok vállalkozó rendelkezésére bocsájtatnak és kötelesek az általuk megajánlandó egységárakat beiktatni és az eredményes összeget úgy számokkal, mint betűkkel kiírni.

3. Csakis ezen eredeti költségvetés és ajánlati iven kitöltött és a kitűzött határidőn belül beérkező ajánlatok fognak tekintetbe vétetni, később érkezett, utóajánlatok, vagy pedig távirati ajánlatok az árlejtésből kizáratnak.

4. A szabályszerűen kiállított ajánlatok legkésőbb f. évi július hó 24-én délben 12 óráig a Torontálmezei Takaré- és Hitelbank Igazgatóságának nyújtandók be, ahol azok ugyanaz nap d. u. 4 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

5. Ajánlattevő tartozik az általános feltételek 2. §-a szerint az ajánlati összeg (5%) ötszázalékának megfelelő bantpénzt az abban körülírt módozatok mellett a bank pénztárában az ajánlat benyújtása előtt letenni, az erről szóló nyugta azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

6. Fentartja magának az igazgatóság azon jogot, hogy az ajánlatok fölött, tekintet nélkül az ajánlati összegre, szabadon választhasson.

7. Az épület még ez év folyamán tető alá kerüljön és 1903. évi július hó 1-ére teljesen elkészítendő.

8. Az egyes munkákra vonatkozó árlejtési és különleges feltételek és tervek a Torontálmezei Takaré- és Hitelbank (Nagybecskerek, Hunyady-utca) helyiségében a hivatalos órák alatt és Boszrucker és Fülöp műépítészknél (Budapest, VI. Teréz-körút 24/a) délután 3—6 óra között megtekinthetők, ugyanott fognak a munkakivonatok és ajánlati minták jelentkező vállalkozóknak kiadatni.

9. A beérkezett ajánlatok fölött a bank igazgatósága dönt.

Nagybecskerek, 1902. évi július hó 5-én.

A Torontálmezei Takaré- és Hitelbank
Igazgatósága.

579—1.1

Ház eladás.

Az Arany János-utca
24. sz. alatti ház eladó.
Közelebbi felvilágosítást
ad a háztulajdonos:

Dugonics Sztoján.

581—1.1

Idegbetegeknek

nagyon ajánlatos megismerkedni a husz év óta használatba vett, tanárok és gyakorló orvosok, valamint a nagyközönség által a legszelesebb körökben igénybe vett gyógykezelési móddal, mely külső mosásokból áll, teljesen ártalmatlan, olcsó és meglepő hatású.

Kérjék Weissmann Román 26 kiadásban megjelent brosjét:

„Ueber Nervenkrankheiten und Schlagfluss“

(„Az idegbetegségek és gutaütésről“),

melyet Zsiga László gyógyszerész Pécsen ingyen küld szét.

583—3.1

A nagyszebeni földhitelintézet

rendkívül előnyös feltételek mellett nyújt jelzálogkölcsonöket 30¹/₂, 38 és 40¹/₂ évi fél-éves részletekben (annuitásokban) való törlesztésre, mely részletekben kamat és tőketörlesztés befoglaltatik. A kölcsönök készpénzben, a záloglevelek teljes névértékében fizettetnek ki.

Kölcsönöket közvetít és közelebbi felvilágosítással készségesen szolgál

Kadelsburger L.,
Nagybecskerek.

493—x.10

WEHNER GYÖRGY

URI ÉS NŐI DIVAT KERESKEDŐ
NAGYBECSKEREKEN. . . . .

LEGUJABB

FÜZŐ

KÜLÖNLEGES-
SÉGEIT ajánlja
igen olcsó árban.

AJOUR (Comod) FÜZŐ
frt 2.—

ILONA FÜZŐ (félmagas)
frt 2.50

REFORM, legujabb szabásu egyenes blanchett
frt 5.—

(89—40.19)